

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 4Co/112/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3613210972
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 01. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Alica Beňová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2016:3613210972.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v právnej veci navrhovateľa S., zastúpeného U. proti odporcovi F., o zaplatenie 288 eur a iné, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Partizánske zo dňa 20. októbra 2014, č.k. 5C/99/2014-72, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa návrh navrhovateľa zamietol. O náhrade trov konania rozhodol tak, že odporcovi náhradu trov konania nepriznal. Na základe výsledkov vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že účastníci konania uzavreli dňa 28.07.2010 zmluvu o úvere, na základe ktorej mal navrhovateľ splatiť úver vo výške 300 eur a poplatok 288 eur, spolu v sume 588 eur v 11 mesačných splátkach po 49 eur. Navrhovateľ úver neplatil, čím stratil výhodu splátok, preto bol výzvou zo dňa 29.11.2010 vyzvaný odporcom, aby zaplatil celú sumu 588 eur, do 7 dní. Navrhovateľ zaplatil poštovou poukážkou na Pošte F. X celú sumu úveru jednorázovo vo výške 588 eur dňa 27.12.2010. Odporca vzniesol námietku premlčania nároku, poukázal na to, že uplynula aj subjektívna aj objektívna lehota na uplatnenie práva dňa 27.12.2013. Súd dospel k záveru, že navrhovateľ sa mal dozvedieť o bezdôvodnom obohatení z výzvy zo dňa 29.11.2010, kedy zistil, akú sumu má navrhovateľ odporcovi plniť, celú sumu úveru odporcovi uhradil dňa 27.12.2010 poštovou poukážkou a jej pripísaním na účet odporcu vzniklo bezdôvodné obohatenie, t. j. najneskôr dňa 30.12.2010, kedy navrhovateľ vedel, kto sa bezdôvodne obohatil na jeho úkor a v akej výške, teda dvojročná subjektívna lehota uplynula najneskôr dňa 30.12.2012, pričom žalobný návrh bol podaný na súde až dňa 26.12.2013 mailom bez zaručeného elektronického podpisu a dňa 27.12.2013 poštou, teda nepochybne po uplynutí zákonom stanovenej dvojročnej subjektívnej lehoty na uplatnenie práva stanovenej v § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Súd charakterizuje zmluvu o úvere, uzavretú medzi účastníkmi konania, ako spotrebiteľskú zmluvu. Na právny vzťah, uzavretý medzi účastníkmi konania, súd použil výlučne ustanovenia občianskeho práva, preto tvrdenia zástupcu navrhovateľa, že v danom prípade je potrebné na plynutie premlčacej lehoty použiť ustanovenia obchodného práva, nie sú dôvodné, lebo zmluva nebola uzavretá pred 01.01.2008 podľa ustanovení § 497 a nasl. Obchodného zákonníka, ale podľa zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, dohoda o voľbe práva z predmetnej zmluvy nevyplýva, pričom ustanovenia uvedené vo všeobecných podmienkach nemožno akceptovať, lebo dohoda o voľbe práva by musela byť ustanovená priamo v zmluve a predmetná zmluva také ustanovenie neobsahuje. Odporca vzniesol námietku premlčania, súd preto nemôže premlčané právo priznať, ak márne uplynula aspoň jedna z uvedených lehôt. Začiatok plynutia premlčacích dôb je určený okamihom, keď došlo k získaniu bezdôvodného obohatenia a kto sa na úkor navrhovateľa obohatil, ide o okamih splnenia všetkých predpokladov občianskoprávnej zodpovednosti za bezdôvodné obohatenie, pričom táto skutočnosť bola navrhovateľovi známa už na základe výzvy odporcu na plnenie, z ktorej sa dozvedel, koľko má na úver plniť a reálnym splnením sumy 588 eur na účet odporcu, z ktorej navrhovateľ sumu 288 eur uplatňuje ako bezdôvodné obohatenie, sa navrhovateľ dozvedel o tom, kto sa na jeho úkor bezdôvodne obohatil, teda najneskôr 30.12.2010, keďže uplynula zákonom

stanovená subjektívna lehota na uplatnenie práva a stačí, ak uplynie jedna z uvedených lehôt, nemožno premlčané právo priznať, preto súd preto návrh navrhovateľa ako premlčaný zamietol. O náhrade trov konania rozhodol súd podľa § 142 ods. 1 O.s.p. tak, že odporcovi náhradu trov konania nepriznal, lebo mu žiadne trovy nevznikli. Právne rozhodnutie ďalej odôvodnil § 451 ods. 1, 2, § 52 ods. 1, 2 veta prvá Občianskeho zákonníka.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľ. Navrhol ho zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Namietal nesprávne právne posúdenie veci. Dôvodil, že na zmluvu o úvere, uzavretú medzi účastníkmi dňa 28.07.2010, je potrebné aplikovať v otázke premlčania Obchodný zákonník, keď úprava premlčania je v ust. § 387 - § 408 Obchodného zákonníka upravená komplexne a ďalej ustanovenia zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľa a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „ZSÚ“). Ďalej namietal, že súd prvého stupňa žiadnym spôsobom nevysvetlil, prečo uvedená zmluva bola uzavretá výlučne podľa ZSÚ, nie však aj podľa Obchodného zákonníka, aký je vlastne vzťah medzi Obchodným zákonníkom a ZSÚ, ak nie je správny názor navrhovateľa o tom, že tento vzťah je vzťahom všeobecného predpisu (Obchodný zákonník) k predpisu špeciálnemu (ZSÚ) a konečne, prečo nie je na prejednávany prípad aplikovateľný žiaden z judikátov pojednávajúcich o premlčaní práva na vydanie bezdôvodného obohatenia, ktoré v konaní prezentoval. Mal za to, že uvedené nedostatky robia napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa nepreskúmateľným a zároveň predstavujú zásah súdu prvého stupňa do jeho práva na spravodlivé súdne konanie. Trval na svojej argumentácii pred súdom prvého stupňa, v ktorej uviedol, že zmluva o úvere zo dňa 28.07.2010 podľa svojho obsahu nevznikla reálnym odovzdaním druhej veci (peňazí) dlžníkovi, ale vznikla až dohodou zmluvných strán o jej obsahu, z ktorej vyplýval záväzok odporcu poskytnúť v prospech dlžníka finančné plnenie formou úveru a zároveň záväzok dlžníka takto poskytnuté plnenie, navýšené o „príslušný poplatok“, splácať dohodnutým spôsobom. Vyslovil ten právny záver, že predmetná zmluva o úvere patrí podľa § 261 ods. 1 písm. d) Obchodného zákonníka medzi tzv. absolútne obchodný. Poukázal na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 1Obdo V 5/2008, sp. zn.

4Obo 57/03 zo dňa 26.02.2004, na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. IV. ÚS 214/04, ako aj na rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky, na právny názor ohľadne premlčania, uverejnený v In Bulletin Slovenskej advokácie 10/2006 a 12/2006 autorky Ovečkovej O. Ďalej uviedol, že ust. § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka sa vzťahuje len na dispozitívne ustanovenia Občianskeho zákonníka, pričom nemožno opomenúť jeho aplikovateľnosť len na situácie, keď k odchýleniu od dispozitívnych ustanovení Občianskeho zákonníka dochádza prostredníctvom „zmluvných podmienok upravených spotrebiteľskou zmluvou“. Citované ustanovenie tak poskytuje spotrebiteľovi zvýšenú ochranu len v prípade, ak k odchýleniu od kogentných ustanovení Občianskeho zákonníka v neprospech spotrebiteľa došlo v rámci zmluvných dojednaní obsiahnutých v spotrebiteľskej zmluve. Poukázal na to, že v danej veci však o uvedený prípad nejde, keď zmluva o úvere neobsahuje osobitné dojednania o premlčacej dobe, ale „voľba“ premlčacej doby podľa Obchodného zákonníka bola ex lege daná výberom zmluvnej formy - zmluvy o úvere, ktorú jej účastníci uzavreli. Dodal, že záver o výhodnejšej úprave premlčania pre spotrebiteľa v Občianskom zákonníku pre kratšiu premlčaciu dobu je správny len v prípade, že spotrebiteľ je v postavení dlžníka. Keby však bol v postavení veriteľa, ako v danej veci, potom by už kratšia premlčacia doba už pre spotrebiteľa výhodou nebola (rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky, sp. zn. 32Cdo/3337/2010). Ďalej uviedol, že pokiaľ by odvolací súd v zhode s názorom súdu prvého stupňa bol toho názoru, že nárok navrhovateľa podlieha premlčaniu podľa § 107 Občianskeho zákonníka, je potrebné poukázať na zjavnú nesprávnosť záveru súdu prvého stupňa o tom, kedy sa mal dozvedieť o bezdôvodnom obohatení. Konštatoval, že len zo samotnej skutočnosti, že odporcovi dňa 27.12.2010 poukázal na účet plnú sumu, ktorú odporca od neho požadoval, nemožno usudzovať, že navrhovateľ v tom čase vedel, že sa odporca na jeho úkor obohacuje. Uvedené je logické už len z dôvodu, že ak by vedel, že zaplatí sumu 588 eur, odporca sa na jeho úkor obohatí o sumu 288 eur, bol by odporcovi zaplatil len sumu 300 eur, a tak by zabránil vzniku bezdôvodného obohatenia a vyhol by sa aj potrebe viesť predmetné konanie. Aj v tomto smere poukázal na viaceré rozhodnutia súdov a odbornú literatúru.

Odporca v písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu navrhovateľa navrhol napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdiť. Mal za to, že nárok navrhovateľa je premlčaný nielen v subjektívnej lehote, ale aj v zákonnej trojročnej objektívnej lehote, a to s prihliadnutím na skutočnosti, že navrhovateľ svoj splatný dlh splatil v celom rozsahu dňa 27.12.2010, a teda posledná splátka sa stala premlčaná dňa 27.12.2013. Návrh na začatie konania navrhovateľ podal na súd až dňa 27.12.2013, pričom jeho nárok sa stal premlčaný dňa 27.12.2013. Tvrdenia navrhovateľa, týkajúce

sa povahy zmluvy o úvere, označil za účelové. Mal za to, že predmetnú zmluvu o úvere nie je možné podriaďiť pod režim spotrebiteľských zmlúv. Ak však navrhovateľ trvá na tom, že s odporcom uzatvorili zmluvu o úvere s zmysle Obchodného zákonníka, jeho návrh, ktorým sa domáha vydania bezdôvodného obohatenia pre bezúročnosť a bezpoplatkovosť zmluvy o úvere je nedôvodný. Podľa názoru navrhovateľa zmluva neobsahuje údaj RPMN, avšak zmluva o úvere v zmysle Obchodného zákonníka tento údaj nevyžaduje, a tak nemožno hovoriť o absencii tejto náležitosti, ktorú zákon č. 129/2010 Z. z. sankcionuje bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou. Mal za to, že bezdôvodné obohatenie nevzniklo a prípadný nárok navrhovateľa je premlčaný.

Krajský súd v Trenčíne ako odvolací súd preskúmal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 212 ods. 1, § 214 ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa je potrebné zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie z nasledovných dôvodov:

Podľa § 152 ods. 2 veta prvá O.s.p. rozsudkom má sa rozhodnúť o celej prejednávanej veci.

Z obsahu spisu vyplýva, že navrhovateľ sa podaným návrhom domáhal proti odporcovi zaplataenia istiny vo výške 288 eur s príslušenstvom z titulu bezdôvodného obohatenia a sumy 144 eur titulom primeraného finančného zadosťučinenia. Súd prvého stupňa po vykonanom dokazovaní návrh navrhovateľa o zaplataenie sumy 288 eur s príslušenstvom zamietol v dôsledku premlčania nároku. Súd prvého stupňa sa nezaoberal nárokom navrhovateľa na zaplataenie sumy 144 eur titulom primeraného finančného zadosťučinenia. V písomnom vyjadrení navrhovateľa k odporu, podaného v konaní odporcom, navrhovateľ žiadal, aby súd uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu 432 eur a náhradu trov konania. Na pojednávaní dňa 30.09.2014 zástupca navrhovateľa zotrval na svojom návrhu s tým, že sa proti odporcovi domáha zaplataenia sumy 432 eur a náhrady trov konania.

Z napadnutého rozsudku, keď v záhlaví súd prvého stupňa ako predmet konania označil o zaplataenie 288 eur s príslušenstvom - vyplýva, že súd prvého stupňa sa zaoberal len jedným z uplatnených nárokov, čo vyplýva z odôvodnenia rozsudku súdu prvého stupňa. Týmto nesprávnym postupom sa súd prvého stupňa dopustil závažného procesného pochybenia, keď nerozhodol o celom predmete konania, čím navrhovateľovi znemožnil realizáciu tých procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany práv a právom chránených záujmov. Uvedená skutočnosť, že došlo v konaní k procesnej vade, je okolnosťou, pre ktorú musí odvolací súd napadnuté rozhodnutie vždy zrušiť, pretože rozhodnutie postihnuté touto vadou nemôže byť považované za správne.

Z týchto dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 221 ods. 1 písm. f) a h) zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (odsek 2).

V ďalšom konaní súd prvého stupňa rozhodne o nárokoch navrhovateľa, rozhodnutie odôvodní v súlade s ust. § 157 ods. 2 O.s.p.

V zmysle § 224 ods. 3 O.s.p. súd prvého stupňa v novom rozhodnutí rozhodne aj o náhrade trov prvostupňového a odvolacieho konania.

Vysloveným právnym názorom odvolacieho súdu je súd prvého stupňa viazaný (§ 226 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát krajského súdu jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie n i e j e p r í p u s t n é .